

J. Jukema

INLEIDING

Regelmatig vinden vogeltellingen plaats, die het gehele Waddengebied omvatten. Deze zogenaamde simultaan-tellingen zijn bedoeld om een inzicht te krijgen in de aantallen en soorten vogels, die gebruik maken van dit voedselrijke getijden-gebied. Niemand twijfelt aan het nut van dergelijke tellingen. Wel is men het er over eens, dat zulke inventarisaties bepaalde onnauwkeurigheden bevatten. Een experimentele benadering van deze problematiek vindt men bij Stouthamer (1978). Boere en Zegers (1976) bespreken de (on)nauwkeurigheid van wadvogeltellingen aan de hand van een achttal factoren. Eén van de factoren, die Boere en Zegers (1976) noemen, is de herkenbaarheid van de soort. Bij moeilijk te onderscheiden soorten zullen doorgaans relatief grote fouten gemaakt worden. Dit artikel over de krombekstrandloper, *Calidris ferruginea* (Pontoppidan), wil dit nader illustreren.

In de periode, dat de krombekstrandloper doortrekt (juli-september; april-mei) zijn zeven simultaan-tellingen uitgevoerd (Rooth, 1966; Boere & Zegers, 1974, 1975, 1977).

De soort werd bij de genoemde inventarisaties nauwelijks aangetroffen. Uit nachtvangsten met mistnetten bleek, dat dit waarschijnlijk niet overeenstemde met de werkelijke situatie (zie o.a. Boere, 1977).

Bij de genoemde simultaan-tellingen werd de krombekstrandloper niet waargenomen langs de Friese kust; een uitzondering is de telling van augustus 1975 (Boeren & Zegers, 1977) met 80 exemplaren langs de gehele Friese kust. Bij een aantal tellingen door de Wadvogelwerkgroep Friesland (1974) werd slechts éénmaal één exemplaar geteld. Echter, wadvogelvangsten van onze ringgroep (Ringgroep Franeker; werkgroep van de Vogelwacht "Franeker & Omstreken") deden vermoeden, dat ook voor de Friese Waddenkust de situatie anders was. Daarom werd een aantal malen geteld bij de vangplaatsen van onze ringgroep; aantallen krombekstrandlopers werden genoteerd bij Westhoek of Zwarte Haan (gemeente Het Bildt). Steeds werd daarbij hetzelfde gebied afgezocht.

RESULTATEN

Figuur 1 laat zien, hoeveel vogels zijn aangetroffen in de mistnetten tijdens tien nachtvangsten. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de krombekstrandloper en de bonte strandloper, *Calidris alpina* species. Gemiddeld 32% van de gevangen vogels waren krombekstrandlopers. Driemaal werden grotere aantallen gevangen dan van de bonte strandloper. De resultaten van de tellingen zijn vermeld in tabel 1. De aantallen zijn

hoger dan op grond van de in de inleiding genoemde tellingen verwacht mocht worden. Daarnaast werd nog vele malen de kust ter plaatse bezocht, zonder dat nauwkeurige aantekeningen werden gemaakt van de verrichte waarnemingen. In veel gevallen bleek de krombekstrandloper present te zijn; vaak in grotere aantallen dan de bonte strandloper.

DISKUSSIE

De gepresenteerde resultaten laten zien, dat de krombekstrandloper in grotere aantallen langs de Friese Waddekust kan voorkomen dan uit de genoemde simultaan-tellingen blijkt. De soort wordt bij de simultaan-tellingen onderteld. Dit komt niet, omdat de tellingen onvolledig zijn in de zin van: bepaalde gebieden worden niet geteld. Het lijkt wel waarschijnlijk, dat bij wadvogeltellingen, waar meerdere soorten tegelijkertijd moeten worden geteld in een kort tijdsbestek (enkele uren rond hoogwater), moeilijk te onderscheiden soorten over het hoofd worden gezien. Misschien wordt de krombekstrandloper te gemakkelijk verward met de bonte strandloper. Vooral na de rui van de contourveren -in augustus- lijken de soorten veel op elkaar. Dit

zou dan ook de voornaamste reden van de onderschatting van de aantallen krombekstrandlopers kunnen zijn. Op het gevaar van verwarring wordt gewezen door Boere en Zegers (1976); zij wijzen erop, dat systematisch onderzoek gewenst is. Dit artikel wil daaraan bijdragen.

Een nadeel van de gegevens uit tabel 1 is, dat ze geen aanwijzing geven voor de mate van onderschatting. Slechts het aantal krombekken werd genoteerd; verder werden geen bijzonderheden vastgelegd. Wel komt in figuur 1 naar voren, dat de krombekstrandloper te Westhoek of Zwarte Haan soms in grotere aantallen gevangen wordt dan de bonte strandloper; ook in de Paesener polder worden soms relatief veel krombekstrandlopers gevangen, en wel tussen ongeveer 20 augustus en ongeveer 10 september (Zegers, med.).

Het is de vraag, of dit een weerspiegeling is van de werkelijkheid. Om dit na te gaan is begonnen met een reeks van vergelijkende waarnemingen op de hoogwatervluchtplaatsen (tijdens hoogwater). Enige voorlopige resultaten staan in tabel 2. De krombekstrandloper is vaak talrijker aanwezig dan de bonte strandloper. Het ligt in de bedoeling deze vergelijkende

Tabel 1: Aantallen getelde krombekstrandlopers; ZH=Zwarte Haan; WH=Westhoek.

datum	aantallen	plaats
24-8-1975	50	WH
26-7-1976	100	WH
26-6-1977	4	WH
6-8-1978	150	WH
16-9-1978	230	ZH
26-9-1978	50	WH

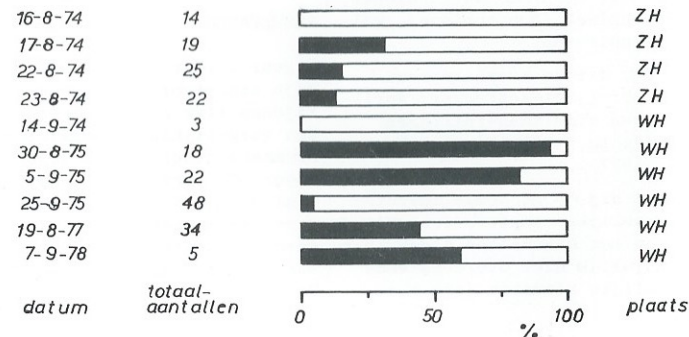

Tabel 2: Aantallen krombekstrandlopers en bonte strandlopers: enige vergelijkende waarnemingen; ZH=Zwarte Haan; WH=Westhoek.

datum	aantallen		plaats
	krombekstrandlopers	bontestrandlopers	
16-9-1978	220	5	ZH
23-9-1978	15	30	ZH
24-9-1978	150	10	WH
26-9-1978	50	25	WH

Figuur 1: Vergelijking tussen het aantal gevangen krombekstrandlopers en bonte strandlopers; zwart = % krombekstrandlopers

WH = Westhoek
ZH = Zwarte Haan

waarnemingen voort te zetten ten einde een zo juist mogelijk beeld te krijgen van de aantallen krombekstrandlopers langs de genoemde delen van de Friese Waddenkust. Het zou gewenst zijn, het-

zelfde te doen op andere plaatsen in het Waddengebied om na te gaan, in hoeverre de (simultaan-)tellingen de werkelijke situatie ter plaatse benaderen.

LITERATUUR

- Boere, G.C. 1977. Wadvogels vangen op Vlieland. *Het Vogeljaar* 25: 57-68.
- Boere, G.C. & P.M. Zegers. 1974. Wadvogeltellingen in het Nederlandse Waddengebied in juli 1972. *Limosa* 47: 23-28.
- Boere, G.C. & P.M. Zegers. 1975. Wadvogeltellingen in het Nederlandse Waddengebied in april en september 1973. *Limosa* 48: 74-81.
- Boere, G.C. & P.M. Zegers. 1976. Het hoe en waarom van wadvogeltellingen. *Waddenbulletin* 11: 20-31.
- Boere, G.C. & P.M. Zegers. 1977. Wadvogeltellingen in het Nederlandse Waddengebied in 1974 en 1975. *Watervogels* 2: 161-173.
- Rooth, J. 1966. Vogeltellingen in het gehele Nederlandse Waddengebied, augustus 1963. *Limosa* 39: 175-181.
- Stouthamer, R. 1978. Over de nauwkeurigheid van waterwildtellingen; een experiment met dia's van groepen bonen. *Tjiftjaf* 23: 35-45.
- Wadvogelwerkgroep Friesland. 1974. Over de betekenis van de Friese Waddenkust voor de Wad- en Watervogels. *Gestencild rapport*, 54 pp.

Adres: Haerdawei 44,
8854 AC Oosterbierum (Frl.).

